

SLOVENSKI SOKOL.

Štev. 2.

V Ljubljani, 25. februarja 1905.

Leto II.

Zgodovina Sokolstva.

(Dalje.)

Predhodniki Sokolstva na Češkem.

Sestavno telovadbo je l. 1843. na Češkem uvedel Rudolf Steffany,^{*)} rojen na Pruskem. V Pragi je osnoval zaseben privilegiran telovadni zavod, ki je bil zelo priljubljen pri plemstvu in v meščanskih krogih. Leta 1843. je bil Steffany imenovan tudi za deželnega učitelja telovadbe, že 1845. leta pa poklican na Terezijansko akademijo na Dunaju. Za svojega naslednika v Pragi si je določil Prusa Gustava Stegmayerja, gojenca berlinske telovadne šole. Leta 1855. je bil Stegmayer imenovan za telovadnega učitelja na dunajskem vseučilišču. Pri svojem odhodu iz Prage je svetoval, naj mu iščejo namestnika samo na Nemškem, češ, da je tam edino moči dobiti izvrstnih učiteljev za telovadbo. No, deželni stanovi se niso brigali za imenitni ta svet in dali službo na zavodu domačinu, izredno zmožnemu Janu Malypetru.

Ta zavod je že takoj od početka preveval šolski duh, omejal se je le na telovadbo mladine; o moški telovadbi dolgo ni bilo sluha na Češkem. Tedanji vladni sistem, protiven individualnemu razvoju narodov in posameznikov, ni dopuščal niti ne, da bi

se vzbudila kakšna misel na to. Šele po Metternichovem padcu se je l. 1847. vsled izpodbude pravnika Adolfa Hájka, poznejšega načelnika in staroste Sokola Kolinskega, ustanovilo akademično telovadno društvo v Pragi, v katerem so se dijaki češke in nemške narodnosti shajali in si krepili mišičevje z možato telovadbo. Hájek je bil hkratu starosta, načelnik in blagajnik društva. Poučevalo se je češko in nemško, ker sta bili obe narodnosti enako zastopani. Podobno je tudi dijaško društvo „Slavija“ za svoje člane osnovalo telovadni odsek.

Toda dogodki leta 1848. so zopet za dolgo pokopali te zdrave težnje, in telovadba, ta strašna prikazen narodne samozvesti, je bila potlačena v skromne prostore zdravih ortopedičnih zavodov.

Razen v ustavu Malypetrovem se je v Pragi v petdesetih letih telovadba marljiveje gojila samo v ortopedičnem zavodu Schmidtovem, ki ga je ustanovil med. dr. Seegen. V tem zavodu so se vzgajali prvi apostoli Sokolstva. Dečkom, ki so tu telovadili, se je telovadba tako omilila, da so se tem vneteje vadili kot mladeniči in

^{*)} „Památník Sokola pražského“ in časopis „Sokol“, letnik 1882.

zasnovali tako polagoma čvrsto vrsto, pozneje jedro sokolske čete. Tu so telovadili: Jan Gross, Jan Kryšpin, Frant. Pisařovič, Mir. Tyrš, Jos. Müller, vsi pozneje člani prvega vaditeljskega zbora praškega „Sokola“.

Pozneje sta Müller in Tyrš vstopila v Malypetrov zavod. Z njima pa je prišlo med tamošnje telovadne vrste novo življenje in gibanje, ki je dalo telesnim vajam poseben, plemenit značaj, kakor je pozneje jasno označen v sokolski misli.

Seveda nihče izmed teh telovadcev ni niti slutil dalekosežnega pomena in razvoja sokolske stvari v prihodnjih letih.

Na koncu petdesetih let je razpadel Schmidtov zavod. Nad njegovo razpadlino pa se je vzpelo ponosno poslopje sokolsko, je vzšla danica nove dobe, se je zalesketal neprodorni ščit v boju za prosto, enakoceno in svobodno življenje češkega naroda.

(Dalje prih.)

EMIL ZOLA:

O literaturi in telovadbi.

(Dalje.)

Tudi če tu ne poudarjamo ozke notranje zveze med družbo in delom, ki se rodi v njeni sredi, lahko razumemo, da se mora v delih te trope ljudi, izpuščenih na polje vede, nekako izražati vsa silovitost, vsa groza trdovratne in strahovite gonje. Naša sočasna literatura s svojimi plemenitimi vzletmi in globokimi padji se je rodila neposredno iz naših gorečih hrepenenj in hitrih upadanj. Rad imam to literaturo, živa se mi vidi in človeška, ker je polna ihtenja in ker v anarhiji, ki jo kali, vidim živo sliko našega stoletja, ki bo veliko med stoletji, zakaj porodilo bo močno bodoče človeštvo. Dajem mu prednost pred onimi dobami miru in popolnosti, dovršene zrelosti, ki so nam dale polna in slastna dela. Vem, da je umetnost v naši dobi, v dobi raziskavanj in odporov, podiranja in zidanja, barbarska in da ne more zadovoljiti očiščenega okusa; zagotavljam pa vas, ta čisto osebna in popolnoma prosta umetnost provzroča posebno razkošje

tistemu, komur so ljubi pojavi človeškega duha in kdor vidi v delu samo dogodek človeka, postavljenega nasproti svetu. Kar se mene tiče, imam rad našo anarhijo, prevrat naših šol, ker me izredno veseli, opazovati boje duhov, motriti prizadevanja posameznikov, proučevati vse te bojavnike, male in velike, vsakega posebej. Ali na tak način se hitro umira; bojišča so nezdrava in dela moré svoje stvaritelje. Če torej bolezen prihaja odtod, da se je telo skrčilo v prospeh živcev, če so edino zategadelj naša dela taka in se radi tega naš duh eksaltira (prenačenja), ker puščamo, da naše mišice slabe, — je pomoči iskati v ozdravitvi in v razumni in krepilni gojitvi mesa. Naši možgani se razvijajo s preveliko vadbo; vadimo svoje telo in polagoma se obnovi ravnotežje!

K tem razmotrivanjem, po mojem mnenju jako važnim, me je privedla knjižica, ki jo je ravnokar objavil Eugen Paz. Naslov ji je: „Zdravje duha in telesavsled telovadbe“, geslo:

„Mens sana in corpore sano“. To je obseg cele knjige. Naj bodo elementi krvi in živcev v ravnotežju, naj bosta duh in meso v dobrem skladu: potem bo uživalo telo globok mir in inteligenca bo, sama mirna, rodila silna in mirna dela. Pomoček zoper eretizem — predraženje živcev — ki nas trpinči, pomoček, ki ga nam podaja Eugen Paz, je logični pomoček telesnih vaj. Pošilja torej celo naše pokolenje v telovadnico.

Brez pridržka odobravam zaključke spisa; želel bi, da bi ves Pariz kakor stara Sparta hodil na Marsovo polje in se vadil tam v teku, v metanju kopja in diska. Toda bodi mi dovoljeno povedati, kako je taka vzgoja

proti našim šegam, proti naši dobi in našim težnjam. Gotovo, treba je pozivati ljudstvo, ga vabiti v telovadnice, čeprav morda ne bo slušalo. Vendar, če naj bi se posrečilo, iz naš narediti nove Grke in iz Pariza nove Atene, bi bilo treba prenesti nas nazaj za dvesto let, dati nam modro nebo in toplo obzorje vzhodno in poskrbeti, da pozabimo svojo vedo. Ne moremo biti, kar je bilo Grško, Rim ali srednji vek. Človeštvo je od tistih dob napredovalo.

Ne zadošča kar odločiti, da je vadba telesa potrebna, reči je treba, kakšno more biti danes poslanstvo te vadbe in koliko smo zanjo pripravljeni. Razložim vam to. (Konec prih.)

Sokolski telovadni sestav.

(Dalje. *)

Vrste, glavne in podrejene.

V stroke, razrede in panoge smo porazdelili vaje po v n a n j i h okolnostih. Kot delilo tej razdelitvi smo seveda mogli porabiti samo take vnanje okolnosti, ki so z bistvom vaj v zvezi, okolnosti torej, ki povzročajo najprej daljno (v strokah), potem bližjo (v razredih) in naposled najbližjo (v panogah) sorodnost vaj. S panogami je zaključena razdelitev vaj po delilu: vnanje okolnosti. V panogah so združene vaje najbližje sorodnosti, tako da jih ni moči več dalje deliti po sorodstvu — izvirajočem iz vnanje okolnosti, — ampak nam more biti nadaljnje delilo samo še bistvo vaj samo. V okviru, ki ga začrtava panoga, si namreč vaje niso samo vse med seboj v najbližjem sorodstvu, ampak nekatere izmed

njih — tu večje število, tam manjše — so si tudi podobne. Podobnost torej jih družijo v posebne skupine v okviru panoge. Take skupine imenujemo vrste (druhy).

O vrstah pravi Tyrš v svojem spisu „O tělocvičné soustavě Sokolské“ (Sokol, 1871): „Vaje, ki pripadajo eni in isti vadbeni panogi, naj se že delajo brez pomoči ali s pomočjo orodja, ne tvorijo nikakor pisane, v svoji raznoterosti neizenačljive zmesi, kakor bi se neizkušencu moglo zdeti na prvi pogled, ampak se dajo po gotovih skupnih znakih združiti v gotove skupine, ki jih imenujemo vadbene vrste. Tako na primer ima posebno na drogu znatno število vaj ta skupni znak, da pri njih iz opore (ali seda) prehajamo skozi veso zopet v oporo (ali sed) in se pri

*) Glej 1. in 2. številko lanskega letnika „Slovenskega Sokola“.

tem zatočimo okoli droga. „Toči“ so nam torej ena izmed vrst na drogu. Te vrste pa po potrebi zopet razločujemo v glavne in podrejene. V izbranem primeru bi bili toči glavna vrsta, ki bi se pa na toče z veso za roke, za noge, kakor tudi z veso za roke in noge obenem mogli razdeliti kot na podrejene vrste. Podobno se nam pri prostih vajah pokažejo „gibi“ kot glavna vrsta, ki pa se v gibe rok, trupa itd. dele kot v podrejene vrste. Podrejene vrste pa, ki pripadajo eni in isti glavni vrsti, moremo često v enostavne in zložene razločevati. Tako sta v navedenem primeru gibi rok ali gibi trupa enostavni podrejeni vrsti, gibi rok in trupa, spojeni v isto vajo, pa zložena vrsta.“

Vrste so najvažnejši del sestava. Razmerje vrst med seboj in podrejenih vrst h glavnim vrstam se nam zdi izredno važno vprašanje. Poskusimo zategadelj to razmerje bliže določiti.

Omenili smo že, da gre pri vrstah za bistvo vaj. Kaj naj razumemo z bistvom pri telesnih vajah? Ker razpredeljamo vaje same, torej očem vidni v n nji posledek delovanja mišic, je tudi „bistvo“ tu razumeti edino le z ozirom na ta vnanji posledek, bistvo torej, kakor ga, naj tako rečemo, vidijo naše oči, ne pa, kakor ga čuti morebiti naše telo vsled vpliva vaj nase. Učinek na telo, ozir na to, katere mišice delujejo pri tej in oni vaji, ter podobni oziri na nekaj, kar je takorekoč izven podobe vaj, nam morajo biti povsem neodločilni, če hočemo dobiti pregled vaj samih. Bistvo je torej tu tudi nekaj vidnega, ne pa kakšna skrita notranjost. Da, bistvo je pri vajah celo tisto, kar je na njih najznačilnejšega, najbolj vidnega — seveda

tištemu, kdor zna vaje gledati. In takoj lahko pristavimo, da jih pred Tyršem ni znal nihče! Različne, mnogobrojne, nebistvene pritikline so prejšnjim raziskovalcem bolj ali manj skrivale bistvo — in v tem zmislu moremo pač govoriti o „skritem“ bistvu, ki ga je Tyrš šele „razkril“.

Bistvo vaj so glavni, splošno, celotno podobo vaje izkušenim očem markantno označujoči znaki. Podobnim vajam so ti znaki skupni, bolje: enaki, isti, tako da nam, če v mislih odločimo od podobnih vaj vse njih postranske, nebistvene znake, ostanejo same docela enake vaje, pravzaprav: ena in ista vaja. Če torej od podobnih vaj odločimo vse to, kar provzroča, da so si samo podobne in ne enake, dobimo bistvo vaj. Drugače rečeno: Od podobnih konkretnih vaj abstrahiramo, v mislih, v duševni predstavi odločimo postranske, nebistvene znake. Seveda si sedaj to, kar ostane po taki odločitvi, moremo samo v mislih predstavljati. Zategadelj smemo pač reči, da dobimo s tako odločitvijo abstraktno vajo. Kakor hitro ji pa pritaknemo različne nebistvene znake, dobimo različne izvedljive, med seboj podobne vaje, pri katerih izvedbi se nam to, kar smo označili kot abstraktno vajo, pokaže kot najvidnejše, najznačilnejše, kot enako pri vseh teh konkretnih vajah. Jasno je, kako važna je ta abstrakcija za pregled vaj, saj ž njo skrčimo takorekoč v panogah obseženo vadbeno tvarino na majhno število vaj, seveda abstraktnih, le v duševni predstavi možnih. Ogromna množina vaj na orodju na pr. se na ta način skrči samo na dvanajst „abstraktnih vaj“ — dvanajst glavnih vrst.

Če tako razkrajamo konkretne vaje v ta namen, da bi dobili njih bistvo, če tako odločujemo nebitveno od bistvenega, se nam pa pokaže, da nekateri znaki sicer niso tako značilni, da bi jih mogli smatrati za bistvene, vendar pa značilnejši, odličnejši od drugih, da so, če smemo tako reči, natakneni neposredno na bistvo in na njih šele drugi, manj značilni, manj odlični. Pokaže se nam, da je v okviru glavne vrste večje ali manjše število med seboj bolj podobnih vaj, ki so jim — seveda razen vsej vrsti skupnega bista — skupni tudi še taki odličnejši znaki. Ti odličnejši znaki tvorijo ravno njih večjo podobnost nasproti vajam drugih skupin, ki pa so si zopet vsled drugih značilnejših znakov bolj podobne. Poleg bista imajo torej tudi še značilnejše nebitvene znake skupne. Čim več pa je raznim stvarjem skupnega, tem večja je njih podobnost, tem bližja je enakosti. Tu stvarjajo razliko samo še manj značilni znaki; če si te mislimo stran, neha njih podobnost in nastane enakost; tem manjšim skupinam glavnih vrst pripadajoče konkretne vaje se strnejo takorekoč potem v vsaki skupini v eno samo, seveda zopet „abstraktno vajo“, ki nam predstavlja tako skupino: glavni vrsti podrejeno vrsto.

Značilnejše znake bi lahko imenovali znake prvega reda v razliko od manj značilnih znakov: znakov drugega reda.

V bogatejših glavnih vrstah — na pr. na konju pri „metih“ — je moči dobiti tudi dva reda značilnejših nebitvenih znakov, postopno manj značilnih, označujočih zapored manjše in najmanjše skupine: podrejenim vrstam

zopet podrejene vrste. Dobimo torej znake prvega, drugega in tretjega reda in vsled tega podrejene vrste prvega reda ter podrejene vrste drugega reda. Šele znakov tretjega reda v tem primeru ne porabimo več za označbo podrejene vrste.

Podrejena vrsta I. reda nam potemtakem predočuje: bistvo vaje + znake I. reda; podrejena vrsta II. reda nam predočuje: bistvo vaje + znake I. reda + znake II. reda.

Vse te podrejene vrste pa nam, kakor rečeno, še vedno predstavljajo samo abstraktne vaje, dasi se posamezni njih redi postopno bolj takorekoč približujejo konkretnim vajam, so torej postopno „manj“ abstraktni, če smemo tako reči. Nedostaja jim, rekli bi, raznovrstne obleke — konkretno vajo označujočih znakov zadnjega reda —, da bi jih v njej telovadec predstavil očem.

Tu nekaj primerov!

Glavne vrste. Med vajami, zlasti na drogu imamo večje število podobnih vaj, katerim vsem stvarja v celoti enako podobo to, da prehajamo pri njih iz vese z nogami naprej v oporo, vsled česar se moramo s telom zasukati okoli droga. Imamo pa zopet drugo skupino med seboj podobnih vaj, pri katerih sicer tudi prehajamo iz vese v oporo, pa ne z nogami, ampak z glavo naprej, se torej ne zasučemo okoli droga, vsled česar podajajo te vaje docela drugačno podobo, imajo torej drugo bistvo. Vsaka teh skupin nam je zategadelj posebna vrsta. „Prehod iz vese v oporo z nogami naprej“ in „prehod iz vese v oporo z glavo naprej“ nam kot „abstraktni“ vaji, ki jima je, da dobimo konkretne vaje, treba še nadaljnjih določb, predočujeta vrsto „vzmikov“ in vrsto „nauporov“.

Zlasti na konju je dalje velika skupina podobnih vaj, ki jim je bistvo, razlikujoče jih od drugih skupin, to, da delamo z nogami gibe nad orodje ali čezenj, pri čemer imajo roke bolj ali manj pasivno vlogo opore. Te vaje pripadajo glavni vrsti „metov“.

In tako dobimo, kakor že omenjeno, 12 glavnih vrst, vsako s svojim posebnim bistvom, po katerem se docela razlikuje od drugih.

Podrejene vrste I. reda. Vzemimo glavno vrsto: meti. Nekaterim med njimi je značilnejši znak: „odnoženje“, t. j. gib ene noge od telesa v stran. Imenujemo jih „odnožne mete“. Drugim je značilnejši znak „prednoženje“, t. j. gib ene ali obeh nog naprej. Zovemo jih „prednožne mete“. Bistvo je odnožnim in prednožnim metom isto, meti so obojni, značilnejša znaka — odnoženje, prednoženje — pa stvarjata vajam vsake skupine večjo podobnost, ki je tolika, da naredimo iz vsake skupine podrejeno vrsto (I. reda). Pri drugih metih dobimo zopet druge značilnejše znake in torej še več podrejenih vrst I. reda (zanožni, odbočni meti i. dr.).

Podrejene vrste II. reda. Pri nekaterih odnožnih metih, kakor tudi pri nekaterih prednožnih (in tudi še pri drugih metih, pripadajočih drugim podrejenim vrstam I. reda) vidimo, da se delajo tako, da se noga odnožno ali prednožno (pri drugih podrejenih vrstah I. reda v zmislu dotičnega značilnejšega znaka) dvigne nad orodje in zopet spusti nazaj. Take gibe imenujemo „vzmah“. Moremo pa dvigniti

nogo odnožno, prednožno itd. tudi čez orodje na njega drugo stran — take gibe imenujemo „premahe“. Vzmahi in premahi sami na sebi nimajo toliko značilnega kakor odnoženje ali prednoženje, vendar pa so še vedno tako značilni, da jih vzamemo za posebno vrsto (II. reda), podrejeno podrejenim vrstam I. reda. Poleg vzmahov in premahov imamo seve še druge podrejene vrste II. reda (strig, kolo i. dr.).

Met, odnožni met, odnožni vzмах še vedno niso konkretne vaje. Da te dobimo, treba še pritakniti podrejeno vrsto zadnjega reda (vzmahu) še „znake tretjega (zadnjega) reda“, ki jih imenujemo „načine“ in o katerih izpregovorimo pozneje.

O navedenih podrejenih vrstah dobimo tale pregled:

- A. Glavna vrsta: meti;
podrejena vrsta I. reda: odnožni meti,
„ „ II. „ : 1. vzмах,
2. premah i. t. d.
- B. Glavna vrsta: meti;
podrejena vrsta I. reda: prednožni meti,
„ „ II. „ : 1. vzмах,
2. premah i. t. d.
(Konec prih.)

Vestnik slovenskega Sokolstva.

Občni zbor ljubljanskega „Sokola“. (Konec.)

Blagajnik Pavel Skale je poročal o društvenem denarnem prometu v letu 1904. Glede na vsesokolski zlet v dneh 16., 17. in 18. julija je bil denarni promet ogromen. Takega denarnega prometa društvo doslej še ni imelo in mu ga tudi tako brž več ne bo izkazati. Vsega skupaj je znašal 89.007 K 20 h. O denarnem prometu vsesokolskega zleta, o katerem je podal blagajnik posebno poročilo, smo že poročali, o rednem denarnem prometu pa povzemamo iz poročila blagajnikovega nastopne podatke. Skupni redni promet je znašal 18.067 K 40 h, in sicer je bilo dohodkov 9416 K 24 h, stroškov pa 8651 K 16 h, torej blagajničnega ostanka 765 K 08 h, ki se je prenesel na račun I. 1905. Dohodki so bili ti-le: udnina 5089 K, dohodek veselice in društvene telovadnice 3469 K 06 h, razna povračila 253 K 34 h, razni dohodki 604 K 84 h. Stroški so bili sle-

deči: najemščina za telovadnico in druge društvene prostore 2180 K, stroški za razsvetljavo in kurjavo v društvenih prostorih 1610 K 38 h, upravni stroški 1276 K 33 h, stroški za orodje v telovadnici in drugo pohištvo 229 K 64 h, stroški za nakup knjig in za razne publikacije 639 K 44 h, stroški za izlete in deputacije 225 K 10 h, stroški društvenih veselice 2016 K 45 h, razni stroški 473 K 82 h. K računu o rednem prometu in o prometu vsesokolskega zleta je brat Frančišek Barle izjavil, da je kot društveni računski preglednik skupno z drugim preglednikom bratom U. Krsnikom račune pregledal in jih našel v popolnem redu, nakar je predlagal, da se izreče društvu blagajniku kakor tudi odboru absolutorij. Predlog je bil soglasno sprejet. Starosta brat dr. Ivan Tavčar je v imenu odbora in celega občnega zbora izrekel blagajniku bratu Pavlu Skaletu, ki je v dolgoletnem delu za „Sokola“ osivel, zahvalo za težko in odgovorno delo, katero je

požrtvovalno opravljal v letu 1904. Nato je poročal brat Skale o proračunu za l. 1905. Dohodkov izkazuje 9153 K 08 h, izdatkov pa 8480 K. Proračun je bil sprejet.

Načelnik dr. Viktor Murnik je poročal nato o delovanju vaditeljskega zbora. Iz njegovega poročila povzemamo: Pred vsem je tudi njemu govoriti o vsesokolskem zletu. Vaditeljskemu zboru so v prvi vrsti pripadle tehnične priprave zanj. Poleg dela v telovadnici je z obsežnimi, kolikor mogoče natančnimi navodili, ki jih je objavil v „Slovenskem Sokolu“, in z nepretrgano dotiko z drugimi slovenskimi sokolskimi društvi skušal zagotoviti uspeh javnemu skupnemu nastopu sokolskih društev kakor v izprevedu tako pri javni telovadbi in pri tekmovanju. Posebej omenja treh sestankov načelnikov in vaditeljev slovenskih sokolskih društev. Vršili so se dne 13. marca, 8. maja in 3. julija 1904. Udeležili so se jih načelniki in vaditelji vseh delavnih naših sokolskih društev. Na sestankih se je praktično predelal spored javne telovadbe in so se dala pojasnila na vsa vprašanja glede na tekmovalno telovadbo in v drugih ozirih. Prvič je bilo to lani, da so se sešli načelniki in vaditelji k posvetovanju in k skupnemu delu. Sokolska zveza poskrbi, da bodo ti za enotno in uspešno delo sokolsko neogibno potrebni stiki trajni.

Tudi sicer med letom so se drugih, zlasti mlajših društev načelniki in vaditelji pridno oglašali pri ljubljanskem Sokolu pisмено ali osebno za pojasnila in nasvete. — Vaditeljskemu zboru pa je bila tudi naloga, informirati drugo slovansko Sokolstvo, predvsem češko, o vseh stvareh, zadevajočih slavnost. — Posebno zahvalo izreka brat načelnik bratu Prelovšku, ki je z občudovanja vredno hitrostjo in z razmeroma majhnimi stroški znal zgraditi krasno in praktično telovadišče. — Slavnost je imela uspeh, kakršnega sami nismo pričakovali. Da je bila tako grandiozna, za to gre zahvala predvsem našim gostom, zlasti pa požrtvovalnim češkim bratom. Da pa je imela slavnost tudi tam, kjer je delovalo slovensko Sokolstvo samo, lep uspeh, tega ne more nihče tajiti. Račun, ki ga je podalo slovensko Sokolstvo ob zletu, je zadovoljil tudi najkompetentnejše sodnike sokolske, češke Sokole. Češke kritike o naši javni telovadbi so zelo ugodne, proti češkim ocenam o prejšnjih naših nastopih pa naravnost sijajne. Sokolski naš zlet je združil v Ljubljani vsa slovenska sokolska društva, nekatera so

prišla z vsemi člani, ki imajo društveni krog. Dasi je naravno, da je največje število postavil ljubljanski Sokol, je vendar nenavadno veliko število ljubljanskih Sokolov (180) presenetilo. V tolikem številu še ni nastopil, kar obstoji. Ob slavnosti pa je pokazal, kako zvest je ostal krasnemu svojemu načelu demokratnosti. V številni njegovi četi so korakali složno v bratstvu in vzorni disciplini zastopniki vseh slojev in stanov. Poudariti pa je tudi še, da se je v našem društvu, ki ima biti drugim društvom zgled, splošno ukoreninilo prepričanje, da je za javni nastop v kroju treba temeljite priprave, če naj se vsak posameznik, vsi skupaj pokažejo res prave Sokole. Pridna vadba je imela znamenit uspeh pri vseh nastopih ob slavnosti. Naj bi prepričanje o neogibni potrebi vestne priprave dalje živelo v vseh članih, se še utrdilo in vedno ob vsaki priliki izpodbujalo k vztrajnemu delu. — Poročevalec izreka zahvalo in priznanje bratom telovadcem, ki jim je bilo ob zletu izvršiti največje in najtežje delo. Tekmovalne telovadbe se je udeležil ljubljanski Sokol z eno vrsto in z dvema posameznikoma v višjem in z dvema vrstama v nižjem oddelku, skupaj z 20 telovadci. Vkljub temu, da so bili naši tekmovalci preobloženi z delom za zlet in posebno s pripravami za javno telovadbo in zlasti še za težke vzorne proste vaje, so vendar dosegli jako častne uspehe pri tekmah. Ob velikih pripravah za zlet pa Sokol ni smel pozabiti na redno, vsakdanje delo. Vsaj samo redno, nepretrgano delo ima trajne uspehe in brez njega bi sokolske slavnosti ne bile niti upravičene niti mogoče. — Telovadne ure so bile urejene takole: 1. Telovadba mlajših bratov: v ponedeljek, sredo in petek, vsakikrat od $\frac{1}{2}$ 9. do 10. ure zvečer. 2. Telovadba starejših bratov: v ponedeljek in petek, vsakikrat od $\frac{1}{2}$ 7. do $\frac{1}{2}$ 8. ure zvečer. 3. Telovadba vajencev: v torek in četrtek, vsakikrat od $\frac{1}{2}$ 9. do 10. ure zvečer. 4. Telovadba vaditeljev in teoretični pouk: v ponedeljek, sredo in petek, vsakikrat od $\frac{1}{2}$ 8. do $\frac{1}{2}$ 9. ure zvečer. V teh oddelkih so poučevali: vaditelji bratje Tomaž Burgstaller (v oddelku 1. in 3.), Viljem Bukovnik (1.), Bojan Drenik (1.), Fran Kandare (1.), dr. Ant. Kremžar (2.), Henrik Lindtner (1. in 2.) dr. Viktor Murnik (1., 2. in 4.), Anton Thaler (1.); vaditeljski namestniki bratje Josip Baran (2.), Fran Gregorc (1. in 3.), Anton Jager (1.) in Maks Rupnik (1. in 3.). — Statistični pregled telovadnega obiska kaže:

	udeležba v vsem skupaj	število ur	povprek na uro	največ	najmanj
Mlajši br.	4415	138	32	80	13
Starejši br.	2023	85	23.8	36	12
Naraščaj:	2766	76	36.3	60	9

V celem letu je bilo vpisanih telovadcev: 180 mlajših, 52 starejših, 150 gojencev. Po prizadevanju staroste br. dr. I. Tavčarja so naposled vendarle dobili dijaki srednjih šol dovoljenje, da smejo telovaditi v naši telovadnici pod svojim učiteljem. Telovadili so v dveh oddelkih. Mlajši (110, največji obisk 94, najmanjši 40) vsak torek in petek od 5. do 6. ure popoldne; starejši (50, največji obisk 45, najmanjši 32) vsako sredo in soboto od 1/4 na 3. do 1/2 5. ure popoldne. — Po slavnosti je priredil Sokol še dva izleta, oba z javno telovadbo: v Brežice (skupni telovadni nastop s celjskim in zagrebškim Sokolom) in v Rožno dolino pri Ljubljani. V obeh krajih sta se osnovali novi sokolski društvi. Sokola pa sta se rodila tudi še na Jesenicah in v Kamniku. Ljubljanski Sokol je smatral za svojo dolžnost, da zlasti Sokola na Jesenicah podpre, kolikor more. Poudariti je tu posebno izredno požrtvovalnost br. Bojana Drenika, ki že nad dva meseca hodi vsak teden poučevat na Jesenice, da društvu izuri vaditelje in mu ustvari pravo sokolsko podlago. Naposled omenja poročevalec še lista „Slovenskega Sokola“ in izreka toplo zahvalo br. H. Lindtnerju, ki je ves posel upravnništva požrtvovalno izvršil sam.

Poročilo načelnikovo je bilo z odobravanjem sprejeto. Brat dr. Josip Kušar se je k poročilu oglašil za besedo in poudarjal, da so, kakor je

poročal brat načelnik, v Sokolu sodelovali vsi sloji. Tudi nekaj uradnikov. To so prave bele vrane. Čast jim! Obžalovati pa je, da uradniki in profesorji nimajo poguma, da bi sodelovali, dočim pri „Turnvereinu“ igrajo profesorji prvo vlogo.

Starosta brat dr. Tavčar je nastopil proti tem besedam. Nemci lahko nastopajo v „Turnvereinu“, ker imajo lahko zavest, da se jim nič ne zgodi, dočim pride Slovenec za vsako malenkost v disciplinarno preiskavo. Ako so spričo tega zlasti rodbinski očetje previdni, jim ni tega zameriti. Treba je pri tem vpoštevati razmere, ki jih ne moremo izpremeniti. (Klic: Korajže nimajo!) Končno je starosta izrekel z najtoplejšimi besedami zahvalo načelniku za njegovo delovanje.

Nato se je izvršila volitev odbora. Izid je bil že objavljen v tem listu. Vsi bratje so bili izvoljeni soglasno. Za revizorja sta bila izvoljena brata I. Barle in U. Krsnik.

Starosta brat dr. Tavčar je izjavil, da se je že večkrat nameraval umakniti, ker je vseskozi prononsirana oseba. Sokol ve, kaj dobi ž njim, če ga zopet izvoli. Izvolil ga je zopet in zato si šteje v dolžnost, da sprejme izvolitev. Brat dr. Kušar je z veseljem pozdravil to izjavo. Dasi je dr. Tavčar pred leti nerad sprejel mesto staroste, ga je vedno izpolnjeval tako dobro, da si boljšega staroste ne moremo misliti. Dr. Tavčar je jamstvo, da se nazadnjaštvo ne pojavi v Sokolstvu.

Starosta dr. Tavčar se je končno zahvalil „Sokolom“ za impozantno udeležbo in zaključil občni zbor.

Raznoterosti.

Letošnji telovadni shodi se vrše, kakor poroča „Sokol“: belgijski v dneh 14.—18. avgusta v Lutihu ob priliki splošne razstave, francoski v dneh 22.—25. aprila v Bordouu ob priliki odkritja kipa Gambettovega, shod severnoameriške turnerske zveze v Indianopolisu v dneh 21.—25. junija, holandski pa v dneh 29. in 30. junija v Apeldoornu.

Radi nedostatka prostora smo tudi ta mesec poročila nekaterih bratskih društev morali odložiti za prihodnjo številko.

Popravek. V zadnji številki v spisu „O literaturi in telovadbi“ naj se predzadnja dva stavka glasita naslednje: „Spoznali smo, da smo sigurno na potu resnice, in vsi smo se zagnali trumoma, podirajoč, suvajoč in kričeč, nahajajoč na vsak korak nove iznajdbe, pa vedno bolj bičani od poželenja po napredku, po napredku v neskončnost in absolutnost. Če naj si upam to primero, bi rekel, da je naša družba kakor tropa psov, ki goni plemenito divjačino.“